

Curs de formació participació ciutadana per als membres dels Consells Municipals

- Entitats i Associacions de Cunit -

2007

Ajuntament de Cunit

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

Continguts de la sessió

- Eines de foment de la participació ciutadana
- Instruments municipals de participació ciutadana
- Organització de la participació en els Consells Municipals
- Aspectes a contemplar en el funcionament dels Consells
- Organització de les sessions
- Metodologia de treball
- Dinàmica de treball dels Consells
- Canals de Comunicació dels Consells Municipals
- Vincles entre els Consells i els processos participatius

Eines de foment de la participació ciutadana

- Eines:

- Processos
- Òrgans
- Pros i contres

- Elements a tenir en compte:

- Elegir els mecanismes en funció dels objectius
- Valorar riscos i avantatges
- Tenir en compte relació entre projectes i òrgans
- Dinamització i alimentació

Instrumentos municipales de participación ciudadana

- Consells Municipals:

- Consell Escolar Municipal
- Consell de Medi Ambient
- Consell de Cultura
- Consell de l'Esport

- Projectes:

- Agenda 21 local
- Pla Local de Joventut
- Dones i Cohesió Social
- Projectes urbanístics: POUM, Plana del Castell

Organització de la participació en els Consells Municipals

Cal tenir present:

- Objectius
- Funcions
- Composició (persones que en formen part)
- Estructura (comissions, plenari, etc.)
- Funcionament
- Dinàmica

Valorar:

- Dimensions: col·lectiu, sector, global, territorial, etc.
- Adaptar òrgan a l'organització municipal.
- Transversalitat i paper del responsable tècnic i polític.
- Objectius: Recollir demandes, elaborar propostes, implementar accions, etc.
- Paper de cada agent que en forma part.

Aspectes a contemplar en el funcionament dels Consells

Necessitat de:

- Recursos de dinamització (coordinació, etc.)
- Continguts concrets

Elements a contemplar:

- Qui lidera, presideix
- Qui dinamitza
- Àrees que implica
- Finalitats i funcions
- Estructura i funcionament
- Agents implicats i rols
- Diferents graus d'implicació: informats, participen puntualment, membres permanents
- Tasques i moments de: treball, coordinació, seguiment, decisió, avaluació.
- Elaborar memòria

Organització de les sessions

Tota sessió s'ha d'adaptar a les característiques dels seus destinataris:

- Horaris
- Dies
- Llenguatge
- Metodologia
- Continguts

Metodologia de treball dels Consells Municipals

- Manera d'organitzar les funcions dels Consells en funció dels diferents objectius:

- Es presenta informació
- Es recullen propostes
- S'arriba a acords

- Aspectes organitzatius...

- Les sessions plenàries
- Les comissions de treball
- Tasca fora de les sessions ordinàries del Consell

Dinàmica de treball dels Consells Municipals

- Eines presencials:

- Assemblea
- Reunions de treball
- Dinàmiques de grup

- Eines no presencials:

- Utilització d'Internet
- Delegació de tasques
- Distribució de tasques

Canals de comunicació dels Consells Municipals

- Amb els membres del Consell...

- Informació de treball dels continguts de les sessions
- Acords presos en el Consell
- Informació de l'àmbit d'acció del Consell entre sessions

- Amb la resta de la ciutadania...

- Existència del Consell i funcions
- Membres que en formen part
- Acords que pren el Consell
- Possibilitats d'incidir en el Consell o els seus membres

Vincles entre els Consells Municipals i els processos participatius

- **Els projectes que es poden impulsar des dels Consells...**
 - Iniciatives del Consell per fomentar la participació
 - Projectes de participació sorgits del Consell
 - Demandes externes del Consell que assumeix com a pròpies
- **Els projectes que tenen relació amb el Consell...**
 - Informació que es rep de projectes relacionats amb l'àmbit
 - Grau d'implicació i participació dels membres del Consell
 - Capacitat i organització per treballar en espais o projectes fora del marc del Consell

Continguts de la sessió

- Què entenem per participació ciutadana?
- Perquè fomentar la participació ciutadana?
- Objectius del foment de la participació ciutadana
- Resultats de la participació ciutadana
- Els reptes del foment de la participació ciutadana
- Criteris de participació ciutadana
- Els diferents moments d'obertura de la participació ciutadana
- Els agents implicats i les seves relacions
- El paper dels polítics, els tècnics i la ciutadania
- Qui ha de participar?

Què entenem per participació ciutadana?

Aspectes que cal considerar quan parlem de participació ciutadana:

- Qui intervé? En funció dels agents. Agents Socials – Ciutadania
- Sobre quins aspectes? Temes
- En quins àmbits? Responsabilitat:
Administració Pública - Acció Pública
- Com entenem aquesta participació ciutadana: informació, dinamització, sensibilització, atenció, consulta, decisió, implicació, gestió, etc. Nivells o graus de participació ciutadana.

Què entenem per participació ciutadana?

Aspectes que cal considerar quan parlem de participació ciutadana:

- Què és i que no és participació ciutadana? Relació – Participació
- De quina participació ciutadana parlem aquí?

INSTRUMENT (MITJÀ) que és un DRET que incorpora la VEU DE LA CIUTADANIA / ENTITATS en ALLÒ PÚBLIC i en la PRESA DE DECISIONS i que ens porta a un determinat MODEL DE GESTIÓ D'UN GOVERN DE QUALITAT.

Per què fomentar la participació ciutadana?

Conclusions Tercera Conferència de l'Observatori Internacional de la Democràcia Participativa (2003):

“els processos participatius han de conduir necessàriament a aconseguir majors cotes d'igualtat, a enfortir la ciutadania, a una major legitimitat i confiança dels poders públics, i a una major eficàcia en la gestió pública”.

Objectius del foment de la participació ciutadana

- Participació perquè és un dret ciutadà.
- Participació per millora les polítiques públiques.
- Participació per fomentar la transformació social.
- Participació per transformar la forma de governar.
- Participació per apropar el govern de la ciutat al ciutadà.
- Participació per apropar el ciutadà al govern de la ciutat.
- Participació com una manera d'entendre la relació ciutadà - govern.

La participació per dinamitzar socialment (implicar) o per corresponsabilitzar a la ciutadania en la presa de decisions públiques.

Les dues perspectives es poden combinar però cal anar amb compte en la prevalença d'una perspectiva sobre l'altra.

Resultats de la participació ciutadana

- Corresponsabilitza als actors (polítics, tècnics i ciutadans).
- Estableix una nova relació entre l'administració i el ciutadà.
- Incorpora les demandes, aportacions de la ciutadania.
- És un aprenentatge/aprofundiment de la democràcia per part dels actors.
- Fomenta la cohesió social, l'arrelament al territori i a la comunitat.
- Fomenta l'enfortiment del teixit associatiu.

La participació ciutadana requereix de tècniques però respon fonamentalment a una cultura política.

Els reptes del foment de la participació ciutadana

- Què haurien d'aportar?

- Sinergia entre coneixement tècnic i quotidià.
- Creativitat.
- Educació – Implicació - Organització social.
- Avançar des del conflicte.
- Millor qualitat de la informació produïda col·lectivament que individualment.
- Igualtat.

- Què hauríem d'evitar?

- Mala utilització.
- Mala implementació: Les desigualtats entre els participants es reproduïxen.
- Limitacions presencials, numèriques i temporals.

Criteris de participació

Criteris metodològics que regiran els processos, canals i mecanismes de participació ciutadana que s'impulsen:

- Definició clara del rol dels diferents agents implicats en els projectes.
- Delimitació dels objectius dels projectes i les regles del joc.
- Participació informada i transparent.
- Foment del debat i la deliberació col·lectiva.
- Participació en un marc d'igualtat.
- Processos amb un resultat final concret.
- Devolució, resposta i seguiment dels projectes.
- Coherència entre la participació ciutadana que s'impulsa i l'organització municipal.
- Participació eficient.

Diferents moments d'obertura de la participació

Per elaborar:

- Diagnòstics
- Objectius
- Elaborar o prioritzar línies estratègiques
- Elaborar o prioritzar actuacions
- Decidir accions
- Implementar actuacions
- Avaluar projectes

Els Agents implicats i les seves relacions

AGENTS IMPLICATS:

- Institucions públiques: (ESTRUCTURES, FUNCIONS, ROLS)
 - Ajuntaments
 - Diputacions
 - Generalitat
- Societat civil:
 - Associacions
 - Individus

RELACIONS I SITUACIÓ DELS DIFERENTS AGENTS:

- Sobre les institucions públiques...
- Sobre les entitats...
- Sobre els individus...

El paper dels polítics i els tècnics municipals

Els polítics:

- Lideratge del procés.
- Responsabilitat pública.
- Compromís de devolució.
- Prendre decisions.

Els tècnics:

- Aportar el seu coneixement respecte el tema de debat.
- Facilitar els canals de participació i comunicació.
- Coordinar els projectes.

El paper de la ciutadania

La participació de la ciutadania sempre és consultiva, tot i això podem identificar diferents tipus d'aportacions:

- Percepcions: Opinions, visions respecte la realitat del municipi en diferents àmbits.
- Fer propostes: Elaborar possibles propostes
- Decisions: Prendre decisions respecte possibles actuacions.
- Implicació: Generar compromís i coresponsabilitat.

Qui ha de participar?

Diferents conceptes a valorar:

- Representació: persones que representen un grup per ser membres d'un col·lectiu.
- Representativitat delegativa: Quan algú ve en nom d'un col·lectiu o entitat.
- Representativitat estadística: número concret de persones (mostra) que representant l'univers del col·lectiu.
- Representativitat discursiva: Estan presents els diferents discursos i opinions entorn un tema.
- Significativitat: Opinions " importants".
- Extensió de la participació: " com més, millor".

**Curs de formació
participació ciutadana
per als membres dels Consells Municipals**

Ajuntament de Cunit